

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-06-05
Besvaras senast
2023-06-21

Till statsrådet Paulina Brandberg (L)

2022/23:382 Institutet för mänskliga rättigheters fortsatta existens och utveckling

Institutet för mänskliga rättigheter, med placering i Lund, etablerades den 1 januari 2022 och har till uppgift att främja säkerställandet av de mänskliga rättigheterna i Sverige.

Inrättandet av institutet är ett viktigt steg mot ökad medvetenhet om och ökat engagemang för dessa frågor och en markering av vikten att såväl svenska grundlagar som de juridiskt bindande människorättskonventioner vi har valt att ratificera efterlevs.

Institutet tillkom mot bakgrund av att det tidigare saknats en aktör med uppdrag att ta fram oberoende analyser av utvecklingen för mänskliga rättigheter i landet och även kan ge förslag på åtgärder för att stärka och främja rättighetsskyddet i vårt land.

Även om institutioner såsom JO, JK, Diskrimineringsombudsmannen och Barnombudsmannen fungerar och har fungerat väl och även stått som modell för andra länder har Sverige i internationella granskningar återkommande fått kritik för avsaknaden av en rikstäckande oberoende institution med brett mandat att främja säkerställandet av internationella konventioner som Sverige ställt sig bakom.

Utgångspunkten för en sådan nationell institution är de så kallade Parisprinciperna som utarbetades i FN i början av 1990-talet. I sammanhanget kan också nämnas att det i år är 75 år sedan FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna kom till.

Vid institutet ska det finnas ett rådgivande organ som ska tillföra det kunskaper och erfarenheter från det civila samhällets och andra aktörers arbete med mänskliga rättigheter. I rådet ska det finnas en bred representation, företrädesvis från organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning.

När beslutet om att inrätta Institutet för mänskliga rättigheter togs i Sveriges riksdag i juni 2021 föranleddes det av ingående utrednings- och beredningsarbete innan ett betänkande togs fram av konstitutionsutskottet.

Institutets uppdrag enligt lagen (2021:642) är kort sagt att främja att frågor om mänskliga rättigheter följs upp och hålls levande i samhällsutvecklingen.

Det sänder därför oroande signaler när företrädare för Sverigedemokraterna, som var med och ställde sig bakom beslutet i juni 2021, så sent som i april i år gick ut i medier och ifrågasatte institutets existens och framhöll att det kan komma att läggas ned.

Mot bakgrund av detta noterar undertecknad att 49 organisationer nu gått ihop och undertecknat ett öppet brev till statsminister Ulf Kristersson där man efterlyser ett tydligt ställningstagande och besked om att institutet i dess nuvarande form och med oförminskade resurser ska kunna fortsätta det arbete som nyligen påbörjats.

Med anledning av detta vill jag fråga statsrådet Paulina Brandberg:

Vilka initiativ avser statsrådet att ta för att Institutet för mänskliga rättigheter ska kunna fortsätta verka i sin nuvarande form?

.....

Per-Arne Håkansson (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren